

Ondergangsoptimisme

29 november 2024 – Leestijd 2 minuten

“I’m out,” schreef klimaatwetenschapster Valérie Trouet afgelopen week. Ze heeft genoeg gewaarschuwd voor de totale ontwrichting die op ons afkomt. Ze heeft genoeg gezien dat met die waarschuwingen niets gedaan wordt. “Het zijn uw kinderen, bescherm ze zelf”, schreef ze. De COP29 liep intussen op een klucht uit. Klimaatfinanciering stond centraal, dus lieten rijke landen, altijd al verantwoordelijk voor de grootste uitstoot, de arme landen in de stront zakken. Om die stemming erin te houden, keek ik naar *Buy Now!*, de nieuwe Netflixdocumentaire. Die laat zien hoe Amazon, Apple en in hun kielzog alle multinationale webwinkeldivulsi en telefoon- en modefabrikanten, uitsluitend geven om groeiende verkoop. Daarom streven ze naar producten die zo kort mogelijk meegaan. Hoe hoger de verkoopcijfers, hoe hoger de afvalhoop. Verbrand, in zee of op een berg, het kan de groeigoeroes niet schelen waar hun zooi terecht komt, als die maar langs de kassa gaat voor die vervuiling wordt.

“Met zonnepanelen en recycling gaan we dit niet oplossen”, zei een andere klimaatwetenschapper. “Recycling is bijna altijd een wassen neus”, zei de plasticexpert.

Vroeger had dit alles mij hopeloos verdrietig gemaakt. Nog steeds wel, maar het verdriet is niet langer uitzichtloos. Extreme hitte, zeespiegelstijging en vernietiging van ecosystemen zal in haar vaart ook deze consumptiemaatschappij meenemen. Onze winkelcentra, vleesindustrieën en raffinaderijen: een paar goeie tornado’s of overstromingen en weg zijn ze. Hoe sneller onze predatorenbeschaving eraf ligt, hoe sneller de overgebleven natuur kan herstellen. Extreme weerfenomenen zijn zo bezien niet de vijand, maar de remedie.

Mijn enthousiasme over dit uitsterfoptimisme zorgt dat ik, na jaren aan de grond, vliegwezen weer overweeg. Terugvallen naar zuivel en dieren eten zal ik niet, omdat ik niet wil dat dieren door mijn toedoen lijden. Maar vliegen? Fast fashion? Een nieuwe telefoon – al doet de oude het uitstekend? Hoe sneller we de pijp uitgaan hoe beter. Ik prop nog net geen plastic in de papiercontainer om bij te dragen aan de versnelling, maar ik kan niet garanderen dat ik de verleiding blijf weerstaan de nabijgelegen kledingcontainer in de gracht te kiepen. In hyperconsumistisch Nederland zou dat, zij het voor even en zeer kleinschalig, zichtbaar maken wat we Afrika flikken.

Het lukt me in het ondergangsoptimisme nog niet een term te vinden waarmee ik verwante zielen kan zoeken. *Doomerism* is al geclaimd door mensen die de ondergang als onafwendbaar zien, al verwelkomen *doomers* die ondergang niet. Met zoektermen als ‘positief’ en ‘klimaatverandering’, kom ik uit bij mafklappers die denken dat dit nog goedkomt met hennepgympen, kartonnen wegwerpbekers en elektrische auto’s waarmee ze

dan in de Black Friday-file staan. Toch moeten ze er zijn, die *friends of extinction*, extinctieknuffelaars of klimaatveranderingfans. Die individuen die elke keer dat de mensheid een opdoffer van klimaatverandering krijgt, stilletjes juichen.

Carolina Trujillo is schrijfster.

Een versie van dit artikel verscheen ook in de [NRC van 29 november 2024](#).

Toelichting

COP29: De klimaatconferentie die door de Verenigde Naties in november 2024 werd gehouden in Bakoe, Azerbeidzjan.